

Norsk Barnevernsambands hørings svar på rapport fra ekspertutvalget om Regionreformen – Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene.

Norsk Barnevernsamband (NBS) arbeider med å bedre barn og unges oppvekstvilkår, og for å sikre rettigheter til sårbare grupper barn. Vi er pådrivere for å bedre rammebetingelsene for barnevernet, slik at barnevernet skal gi adekvat hjelp til utsatte barn, ungdommer og familier. NBS er opptatt av at kompetanse og ressurser til det kommunale barnevernet må styrkes.

Norsk Barnevernsamband støtter ikke ekspertutvalgets forslag om å overføre oppgaver fra staten til fylkeskommunen slik det er foreslått i kapittel 19 om spesialpedagogisk støtte til skoleelever, kapittel 20 om barnevern, adopsjon og omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere og kapittel 21 om familievern. NBS ser heller ingen hensikt med å utrede muligheter om overføring av oppgaver fra kommune til fylkeskommunalt barnevern.

Hovedargumentene for dette er oppsummert i fem punkter:

1. Evaluering av det statlige barnevernet viser at nåværende organisering er på rett vei

Hovedhensikten med organisering av statlige, fylkeskommunale og kommunale oppgaver for barn, unge og deres familier er at organiseringen fremmer og støtter oppunder at brukerne mottar *kunnskapsbaserte og likeverdige tilbud* uavhengig av hvor i landet barnet bor. Organiseringen skal være i tråd med Grunnlovens paragraf 104 og Barnekonvensjonens artikkel 3 om barnets beste.

Da staten i 2004 overtok den fylkeskommunale del av barne- og familievern var det fordi tjenestene på fylkesnivå var av svært varierende kvalitet og kostnadsutviklingen var alarmerende.

Bufetat ble etablert i 2004. De har gjennomgått store omstillinger siden den gang, ikke minst utfasing av ikke lovpålagte oppgaver, som blant annet betød nedlegges av fagteam. I dag er

det inntaksteam som i stor grad bistår kommunene med rett plasseringstiltak for barnet. Bufetat har gjennom bistandsplikten og målet om likeverdige tilbud til barn over hele landet en svært desentralisert plassering på tiltakene med om lag 230 lokasjoner i Distrikts – Norge. Det er en krevende oppgave å få en slik stor organisasjon ”opp å gå”. Det har vært mange utfordringer underveis, ikke minst i å finne funksjonelle samhandlinger mellom kommune og Bufetat. Det er fremdeles utfordringer i dagens system men evalueringsrapporter *viser at utviklingen går riktig vei*.

Som Bufdir selv påpeker i sin høringsuttalelse: ” Barnevernet har gjennomgått en rekke reformer og evalueringer gjennom tidene. Verken nye eller eldre evalueringer av fylkene og Bufetats oppgaveløsning gir støtte til forslag om tilbakeføring til fylkesnivået (s 2).

NBS minner om at et samlet storting har besluttet at oppgavefordeling mellom barnevernets førstelinje og andrelinjetjeneste skal være slik: Robuste kommunale barneverntjenester på generalistnivå og mindre og stadig mer spesialisert barnevern på andrelinjenivå i 2017. (Prop. 73 L (’06-2017) Endringer i barnevernloven – BLD (2017).

2. Vurdering av barnets beste er ikke utredet

En vurdering av barnets beste i henhold til Barnekonvensjonens artikkel 3 er overhodet ikke utredet i forslagene i de nevnte kapitler. Barn og unge har heller ikke blitt involvert i prosessen, jf. Barnekonvensjonens artikkel 12. Vi viser til Barneombudets og Redd Barnas høringsuttalelser på dette punkt.

3. Det siste barnevernet trenger nå, er en reform til

Barnevernreformen, med omfattende oppgavefordeling mellom kommuner og stat trer i kraft fra 2020 i forbindelse med kommunereformen. Ekspertutvalgets forslag er ikke i tråd med de pågående prosesser innen barnevernfeltet blant annet nedfelt i barnevernreformen.

Som barneombudet skriver i sin høringsuttalelse: ” Siden barnevernet er midt i en reform og har vært preget av reform etter reform, mener vi at det siste barnevernet trenger nå, er en reform til” (s 4).

Det er vårt inntrykk at de som daglig arbeider innen barnevernet, det vil si de som implementerer den ene reformen etter den andre møter ekspertutvalgets forslag med vantro. Ekspertutvalgets forslag som ikke er forankret i de pågående prosesser innen barnevernet *går på tillitten løs*.

4. Forslagene er ikke forankret i pågående prosesser

Her er noen eksempler i tillegg til de som allerede er nevnt:

Fosterhjem: Fosterhjemsmeldingen er et sentralt dokument for å forstå samhandlingen mellom statlige, kommunale og private aktører. Denne meldingen er ikke nevnt i ekspertutvalget gjennomgang av dette området som representerer en av barnevernets største utfordringer!

Familievernet: Det er planlagt at en ekspertgruppe skal foreta en gjennomgang av familievernets totale situasjon. Igjen er det en pågående prosess innen et område hvor ekspertutvalget kommer med nye forslag, ikke tatt hensyn til. Man bør avvente denne gjennomgangen slik at den faglige og organisatoriske innretning for familievernet kan sees i sammenheng.

Adopsjon: Det kommer en ny adopsjonslov som mest sannsynlig trer i kraft fra 01.06.2018. Igjen, dette er det ikke tatt hensyn til.

Spesialpedagogisk støtte til skoleelever: Stortinget vedtok i 2011 dagens organisering av Statped, som en nasjonal etat underlagt Utdanningsdirektoratet med mål om å tilby mer likeverdige og koordinerte tjenester i landet. (før 2011 dette var det 11 desentraliserte kompetansesentre). Evaluering viser at målene er oppnådd og at PP – tjenestene i stor grad er fornøyd med Statpeds tjenester. Hvorfor skal man nå igjen desentralisere og splitte opp en solid nasjonal kompetanse for barn og unge med behov for spesialpedagogisk støtte?

Oppsummert: Når det verken er gjort en barnets beste vurdering eller tatt hensyn til viktige utredninger/dokumenter innenfor barnevernet kan man jo spørre seg om det er

distriktpolitiske hensyn som har stått øverst på agendaen for ekspertutvalget *og ikke behovet til utsatte barn og unge.*

5. Enslige mindreårige asylsøkere

Norsk Barnevernsamband har sammen med andre aktører påpekt gjennom mange år at enslige mindreårige asylsøkere skal ha samme rettigheter som alle andre barn i barnevernet. De samme aktører har også bedt om at ansvaret for barn mellom 15 og 18 år flyttes fra mottak under Utlendingsdirektoratet til barnevernet.

Hovedansvar for integrering av flyktninger ligger i kommunene. IMDI ivaretar veiledningsrollen ovenfor kommunene. NBS mener det er viktig at denne gruppen møtes med en enhetlig og nasjonal forståelse av innhold i kartlegging av behov, og videre oppfølging/veiledning til kommunene. NBS mener at dette best ivaretas av IMDI som ble opprettet for dette formålet i 2006.

Det uansvarlig og uten hensyn til all dokumentasjon som finnes om denne gruppens særlige behov og foreslå at ansvaret for dem skal flyttes til en ikke definert statlig instans.

Til slutt:

Norsk Barnevernsamband støtter ikke ekspertutvalgets forslag om å overføre oppgaver fra staten til fylkeskommunen og ser heller ingen hensikt med å utrede muligheter om overføring av oppgaver fra kommune til fylkeskommunalt barnevern.

NBS fraråder at man igangsetter enda en reform for barnevernet. Barnevernet trenger arbeidsro for å implementere og videreutvikle alle de tiltak og prosesser som allerede er vedtatt.

Jóna Hafdis Einarsson

Leder NBS

Kaja Hegg

Styremedlem

